

Oblast 32a

Popis trasy č. 32a Doprava bus, pěšky a vlakem, nebo na kole.

Úpice → Zálesí → Batňovice → Rtně v Podkrkonoší → Horní Kostelec → Bohdašín

Procházka obcemi pod Jestřebími horami ze strany Malých Svatoňovic. Cesta, kterou se nyní vydáme vede převážně středy obcí, jinak bychom minuli architektonické památky a stavby. Začneme v Úpici u Čapkova domu na bus. nádraží. Pokračujeme po tur. cestě na Batňovice-Zálesí ke kostelu, dále po silnici na Rtni, kde shlédneme historický střed obce s rychtou, kostel se zvoničkou a sejdem dolů na křižovatku na Hronov, kde po silnici pokračujeme k Hornímu Kostelci a Bohdašínu.

Úpice

Okres Trutnov

PSC 542 32

výměra ha: 1530

obyvatel: 5959

německý název: Eipel

Nadm. výška: 352

Úpice - město v údolí Úpy v Krkonošském podhůří (352 m). Úpice vznikla jako strážní osada na odbočce zemské stezky do Slezska u brodu přes Úpu. Připomíná se roku 1359. Začátkem 14. století patřila jako správní městečko k vízmburskému panství pánů z Dubé. Od nich obdrželo v roce 1350 zjednodušený rodový erb. V roce 1625 Úpice i s kostelem a nejlepšími domy na náměstí vyhořela.

Na náměstí je raně barokní radnice z roku 1678, v budově je městské muzeum a galerie s expozicí maleb J.W. Mezerové. Nejstarší památkou města je roubená stavba (bývalý hostinec Dřevěnka čp.92) - je z neotesaných klád a v gruntních knihách je doložena r. 1559.

Původně dřevěný kostel připomínaný r. 1350, dvakrát vyhořel. V letech 1698 - 1702 byl vystavěn dnešní barokní kostel sv. Jakuba. Věž kostela je 45 m vysoká, nejstarší zvon je z roku 1625. Mariánský sloup před kostelem je z roku 1724. Divadlo A. Jiráska. Dům, kde bydlela rodina brů Čapků, kaplička sv. Michala, Mariánský sloup a Sousoší sv. Trojice.

Hvězdárna Úpice – měření klimatických údajů a seismické činnosti, pozorování Slunce a nebeských těles, organizování prohlídek a nočních pozorování, programy pro děti a mládež, besedy.

rozhledna, výhled

Úpice01

Úpice pohled na historickou část města.

kostel

Úpice02

50°30'41.609",16°0'57.473"

Úpice - barokní hřbitovní kaplička starého hřbitova zasvěcená sv. Michalu. Od stavitele Jiřího Schotta z let 1698 -1701. Postavená za faráře Martina Benedikta Hůlky, který je v hrobce pod kaplí také pochován. Na vnější zdi jsou vsazené náhrobní destičky. Stavba stojí na místě starého hřbitova, kde byl pohřben Adam Kolisko, jeden z vůdců selské rebelie v r. 1775, nebo rakouští a prusí vojáci padlí ve válce r. 1866.

kostel

Úpice03

50°30'44.709",16°0'52.818"

Úpice - farní kostel apoštola svatého Jakuba staršího.

Barokní kostel z let 1698-1703 vystavěný místním stavitelem Jiřím Schottem v místě původního gotického kostela ze 13.století. Poslední oprava pochází z let 1986-87. Nástropní malby jsou z 19. století. Hlavní oltářní obraz svatého Jakuba je od Petra Brandla z roku 1730. Cínová křtitelnice je z roku 1655.

pomník-památník

Úpice04

50°30'42.075",16°0'57.864"

Památník v parčíku před barokní kapličkou obětem Prusko rakouské války 1866. Vojákům, kteří padli u Starého Rokytniku a Rubínovic.

sloup kamenný

Úpice05

50°30'45.653",16°0'54.184"

Úpice - Mariánský sloup u kostela na Masarykově náměstí. Bez textu. Sloup původně stával ve středu náměstí. Na přelomu let 1943-1944 došlo při úpravě náměstí k jeho přemístění. Sloup se sochou Panny Marie připomínající Braunovu školu pochází z r. 1724.

kříž kamenný

Úpice06

50°30'37.956",16°0'47.545"

Úpice kříž před hřbitovem u silnice. Vpředu Matka Bolesti. Vzadu : Tento kříž stával dříve Pod Skalkou, zde přenesen v říjnu LP 1939. Kříž před hřbitovem u cesty je z r. 1798, původně stával u č. 121 Pod Skalkou, v r. 1939 byl přemístěn pod hřbitov.

kaplička-výklenek,ochranná kaple

Úpice07

50°30'35.242",16°0'50.685"

Hřbitovní kaple.

kostel

Úpice08

50°30'39.45",16°0'58.138"

Úpice - kostel církve husitské

socha kamenná

Úpice09

50°30'59.016",16°0'49.519"

Úpice - kamenný sloup v jehož středu je hluboký reliéf P.Marie. Ve vrcholu je sousoší korunování Panny Marie. Nejnižší je Adam s Evou v Ráji a letopočet 1799. Vzadu text obnoveno 1899 a výše relief hořící srdce s křížkem.Sloup najdeme ve strání nad sídlištěm Pod Skalkou po odbočení vpravo ze žluté tur. Cesty vedoucí na Kvíčalu.

kaplička-výklenek,ochranná kaple	Úpice10	50.5092469N, 15.9993047E
Úpice - Podradeč kaplička stojí v osídlené části pod vrchem Velbaba. Je ve stráni proti koupališti a je dobře vidět ze silnice Z Úpice do Radče.		
kaplička-výklenek,ochranná kaple	Úpice11	50°31'6.682",16°0'52.248"
Úpice - nově zrestaurovaná kaplička Bolestné P.Marie. Kaplička stojí ve stráni nad sídlištěm Pod Skalkou vpravo od žluté tur. cesty vedoucí na Kvíčalu. Nápis nad dveřmi: Matko nejbolestnější, matko Boha živého, oroduj za nás!		
smírčí kříž	Úpice12	50°30'56.8, X: 55 99 712, 16°00'58.5',
Úpice - Nízký kamenný kříž se zpevněnými rameny a klínovou nohou. Na přední straně petroglyf sekery a kopí. Stojí v lesní strži v lokalitě U zabitého, na konci Bezručovy ul. po lávce a pěšince podél Úpy asi 200 k terénnímu zářezu ve stráni, asi 100 m od kraje lesa. Rozměry: 90 x 60 x 25 cm. Nadm. výška: 340,		
kříž kovový	Úpice13	50°30'14.939",16°1'35.23"
Úpice – Sychrov opravený křížek v zahradce u čp.302 bez větších ozdob. Na podstavci český text, který se již vytrácí: Budete-li věrně ctít Krista pána svatý Kříž, Bůh nad vámi bude bdít, nemine vás nebes říš! Kovový křížek nakrazuje kamenný pro, který byl podstavec původně zhotoven.		
smírčí kříž	Úpice14	50°30.725',
Úpice – vrch Velbaba. Na křížku je zprava i zleva vyryt křížek a pod ním 1866. Nelze proto určit kde je čelo. Zhora je na hlavě vyryt křížek a z boku datum 1.5.1923, z druhé strany písmena V, OPA. Na jednom z ramen lze při správném dopadu světla přečíst: II. MILID. Jsou-li to písmena římského letopočtu dá se to číst jako R. 1450. Křížek asi 70cm vysoký je z pískovce a příměsí slepenců. Smírčí kříž najdeme v Úpici na vrchu Velbaba. Vystupujeme-li z Podradeče kolem včelína na Velbabu tak 100m před vysílačem a 50m vlevo na okraji mezi mlázím a vzrostlými stromy.Na Velbabě najdeme i jiné kameny označené křížkem. Po hřebenu Velbavy vede totiž stará pozemková hranice takto značena.		
kříž kamenný	Úpice15	
Úpice – v zahradě sboru církve husitské stojí vysoký křevěný kříž s tělem v uměleckém pojetí nedávné doby.		

Zálesí

Okres Trutnov

PSC 542 37

německý název: Zales

Nadm. výška: 364

Obec leží 14 km východně od Trutnova na silnici Trutnov Náchod pod Jestřebími horami. Roku 1827 mělo Zálesí 15 domů a 102 obyvatel. Roku 1877 Zálesí 22 domů a 178 obyvatel. Významnou památkou v obci je kostel svatého Bartoloměje.

kostel	Batňovice01	50°28'49.659",15°49'42.12"
Batňovice - Zálesí. Kostel svatého Bartoloměje v části obce Zálesí je zmiňován již r. 1350, kdy patřil k dobrušskému děkanátu. V r. 1783 proběhla demolice starého dřevěného kostela, nový kostel byl dokončen v r. 1822. Statické problémy si vyžádaly v r. 1866 opravu a kostel získal dnešní podobu. Koncem 20. století byl částečně restaurován.		

kříž kovový	Batňovice06	
Batňovice - Zálesí kovový kříž při vjezdu do obce ze směru Úpice po levé straně. Text na podstavci: K veřejnému oslavení našeho Pána Ježíše Krista postaven tento kříž nákladem obce Zálesí. Bez letopočtu.		
kříž kovový	Batňovice07	50°30'45.887",16°1'43.086"
Batňovice - Zálesí, kovový kříž na Donátově kopci před statkem. V pískovcovém podstavci reliéf P.Marie stojící na zeměkouli s měsícem pod nohama. Bez textu a letopočtu.		

Batňovice

Okres Trutnov

PSC 542 37

výměra ha: 447

obyvatel: 687

německý název: Batnowitz

Nadm. výška: 364

Obec leží 14 km východně od Trutnova na silnici Trutnov - Náchod pod Jestřebími horami. Podle pověsti (dosud nepotvrzené) založil obec Batňovice rytíř Bartoloměj Svatoň v roce 1009. Alespoň to tvrdí pan Eduard Pelhřimovský v kronice města Úpice. Své pojmenování ovšem obec odvozuje od jakéhosi knížete Batiny. Roku 1827 měly Batňovice 52 domů 327 obyvatel a Zálesí 15 domů a 102 obyvatel. Roku 1877 měly Batňovice 77 domů a 790 obyvatel, Zálesí 22 domů a 178 obyvatel a Kvíčala 16 domů.

V parlamentních volbách roku 1990 žilo v obci 539 voličů.

Významnou památkou v obci je kostel svatého Bartoloměje, který stojí v části obce Zálesí

kříž kovový	Batňovice02	50°31'10.339"N 16°2'25.945"E
Batňovice - u odbočky na Malé Svatoňovice u plynárenské stanice křížek s letopočtem na patě 1935 nezřetelné zda renovace či zhotovené.		

kříž kamenný	Batňovice03	50°31'2.31"N 16°2'38.565"E
Batňovice - křížek z červeného pískovce při silnici mezi tújkami značně poškozený před Řezníčkovými, kteří na statku hospodaří od r. 1603. Vrcholový křížek pomníčku obnovený v pozdějších letech.		
socha kamenná	Batňovice04	50°31'7.474"N 16°2'40.431"E
Batňovice - před Řezníčkovými mimo silnici socha sv. Václava kombinace bílého a červeného pískovce. Červený pískovec s reliéfem P.M.Svatoňovické částečně opršlý. Socha sv. Václava byla vztyčena v roce 1793 na malém podstavci a o 10 let později v roce 1803 vsazen prodloužený podstavec s reliéfem P.M. z červeného pískovce.		
relief-obraz-dom.výklenek	Batňovice05	50°31'1.925"N 16°2'39.979"E
Batňovice - kamenná deska s reliéfem ve zdi oplocení při silnici středem obce.		

Rtyně v Podkrkonoší

Okres Trutnov

PSC 542 33

výměra ha: 1390

obyvatel: 3023

německý název: Hertin

Nadm. výška: 405

Rtyně v Podkrkonoší - město leží na východní hranici trutnovského okresu a bezprostředně sousedí s náhodským okresem. První písemná zpráva o městě se datuje rokem 1367. V té době již patřila k největším obcím v okolí. Současný název, Rtyně v podkrkonoší, nese od roku 1931. Statut města získala v roce 1978. Dominantu města tvoří starobylá dřevěná zvonice z roku 1544 a kostel sv. Jana Křtitele. Významnou kulturní památkou je barokní socha krále Davida z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Městské muzeum s expozicí věnovanou selskému povstání, hornictví a hornické dechové hudbě. Roubené domy, Suchánkův mlýn, rychta, naučná stezka po hornických památkách. Jestřebí hory, Kryštofova skála – slepencová skály s araukarity, pískovcový lom Krákorka, památné lípy.

přírod. a tech. zajímavosti	Rtyně00	
Rtyně - velikonoční jízda.		
kostel	Rtyně01_00	
Rtyně v Podkrkonoší - kostel Jana Křtitele. Založen byl pánem z Vizmburku na počátku tisíciletí, mezi farními chrámy se uvádí od r.1350. Původní dřevěný kostel byl vypálen Slezany. R.1471 po prvních husitských válkách byl opraven. R.1570 patronka náhodská Marie Benina Piccolomini jej obnovila do současné podoby a r.1760 byl přistaven chor. Zvonice je z 16 nebo 17. století. Její trámová je sbito dřevěnými hřeby. Přízemí je šestiboké překryté kolmým jehlancem s krytým ochozem. Střecha je šindelová. Uvnitř jsou tři zvony nejmenší a nejstarší z r.1471, větší byl r.1545 odlit v Hradci, největší je z r. 1544. Zvonice je 30m vysoká.		
kostel	Rtyně02	
Rtyně - interiér kostela Jana Křtitele.		
socha kamenná	Rtyně03	
Rtyně - socha krále Davida zdařilá kopie původní barokní sochy z dílny Matyáše Brauna z roku 1730 stojí u hřbitovní zdi před postranní branou ke kostelu. . Originál se nachází v lapidáriu v Jaroměři. Socha byla pořízena na počest Davida Antonína Nývlt (1696-1772), správce panství náhodského, vizmburkského a ryzmburkského, strýce rychtáře Antonína Nývlt "Rychetského".		
dům či chalupa	Rtyně04	
Rtyně - fara		
kříž kamenný	Rtyně05	
Rtyně - kříž z roku 1797 pod schodištěm ke kostelu.		
kostel	Rtyně06	
Rtyně - kostel církve husitské.		
kříž dřevěný	Rtyně07	
Rtyně - Červený kříž u benzinové pumpy při silnici ze Rtyně na Horní Kostelec, též odbočka na Lhotu u Č.Kostelce.		
kříž kovový	Rtyně08	
Rtyně - křížek před č.24 červený pískovec, spodek s nevýrazným reliéfem.		
kříž kovový	Rtyně09	
Rtyně - křížek z r. 1797 mezi stromy u posledních domů na cestě k Hronovu.		
pomník-památník	Rtyně10	
Rtyně - pomník padlým v I. a II. světové válce.		

kaplička-výklenek,ochranná kaple Rтынě11

Rтынě - kaplička, druhou silnicí proti parkovišti u hřbitova vystoupáme až na konec kde končí asfalt k ul. V poli po 200 vidíme kapličku z r.1679, kterou postavil někdejší majitel rychtář Nývlt. Modlitba: Ježíši z výšiny ochraňuj nás ve Rтынi. Nachází se v nejvyšším bodě ve střední Rтынě 448 m.n.m. Nabízí překrásný výhled do údolí rтынsko-svatoňovické pánve pod Jestřebími horami a na panoráma Krkonoš s Černou horou a Sněžkou.

pomník-památník Rтынě12

Rтынě - vedle kapličky je pomníček z r. 1955 s textem: Památce lidem, kteří měli tento kraj rádi.

rozhledna, výhled Rтынě13

Pohled na Rтынi od kapičky.

socha kamenná Rтынě14

Rтынě - socha Jana Nepomuckého z roku 1904 od náhodské firmy Čeřovský stojí u branky kostela.

zvonice - zvonička Rтынě15

Rтынě - socha rychtáře a svobodníka Antonína Nývlt vedoucího hnutí selského povstání roku 1775. Naproti na budově bývalé rychty má pamětní desku. Socha stojí poblíž kostela v ohybu silnice Rтынě - Červený kostelec.

dům či chalupa Rтынě16

50°30'20.144",16°4'3.688"

Rтынě - budova rychty rekonstruovaná kolem r.1970.

socha kamenná RтынěZada01

Rтынě - socha P.Marie. Text: Já jsem Neposkvrněné Početí. Věnují památce dvou svých zemřelých dcer rodiče Josef a Josefa Brátovy- L.P. 1904. Socha je na cestě z Odolova do Rтынě v osadě Na červení. V louce pod sochou je dům Brátových.

Horní Kostelec

Okres Náchod

PSC 549 41

Horní Kostelec - předměstská obec na SV Červeného Kostelce.

kříž kamenný DevětKřížů01

Za pohostinstvím Devět křížů při silnici kamenný kříž se staročeským textem:TENTO CRIZS GEST POSTAWEN KE CTI A CHWALE PANA NASSEHO GEZISSE CRISTA 1794.

Bohdašín

Okres Náchod

PSC 549 41

Obec leží na hranicích okresu Náchod a Trutnov. Za období Haidrichiády se zde ukrýval jeden z parašutistů.

kříž kamenný Bohdašín01

50°29'35.889"N 16°7'6.018"E

Před Bohdašínem veliký kamenný kříž v zadu s textem: Nákladem Aloise Kuldy a dobrodinců v Hor. Kostelci 1930

kostel Bohdašín02

50°30'0.152"N 16°6'46.108"E

Bohdašín - kostel Nanebevzetí Panny Marie.

- - - Konec sestavy - - -